

Nyaralóhajózás
MAGYARORSZÁGON

Nyaralóhajózás

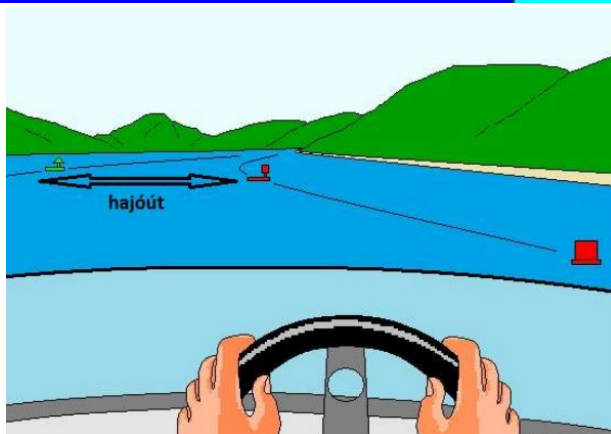
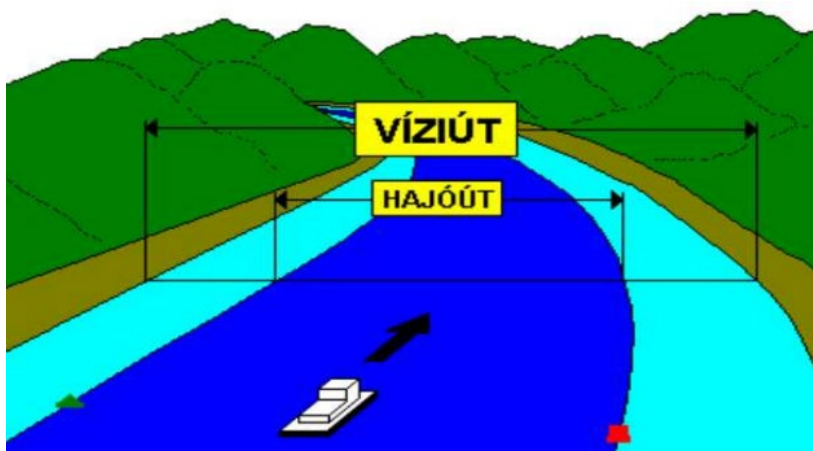
a Tisza-tavon és Tokaj környékén

Magyarországi belvízi közlekedési ismeretek (kivonatolt Hajózási Szabályzat)
a hajóvezetői engedéllyel nem rendelkező nyaralóhajósoknak

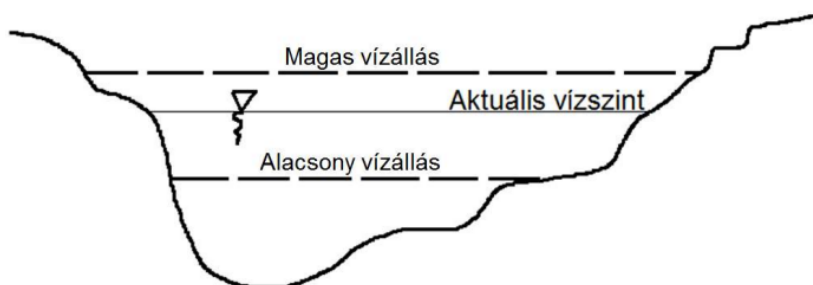
ALAPFOGALMAK:

A **vízi út** a hajózásra alkalmas folyókat, tavakat, csatornákat jelenti. A **hajóút** a vízi útnak az a része, amelyet a hajók közlekedésére vagy kikötésére kijelöltek, kitűztek és használnak.

Alacsony és magas vízállás az átlagos vízszinthez képest alacsonyabb, illetve magasabb vízszintje egy folyónak.

Folyók mederkeresztmetsze:

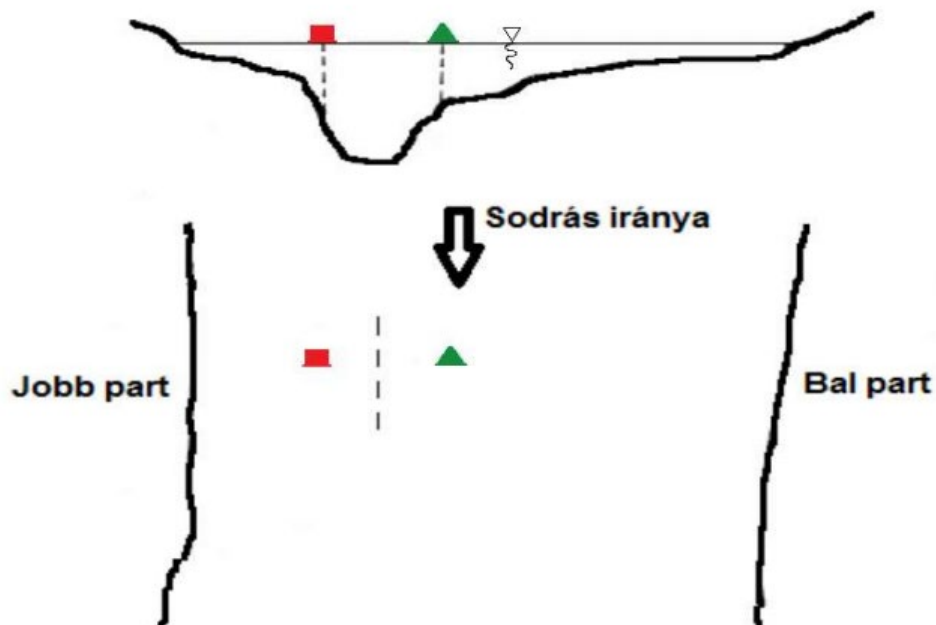
Folyásirány, amerre folyik a folyó, a forrásától a torkolatáig. A sodrása is a folyásiránnyal megegyező.

Hegymenet és völgymenet

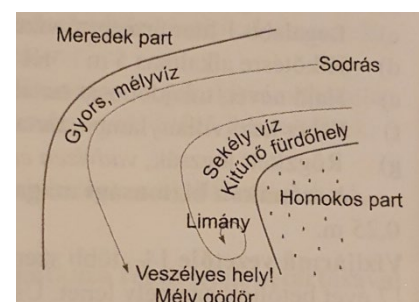
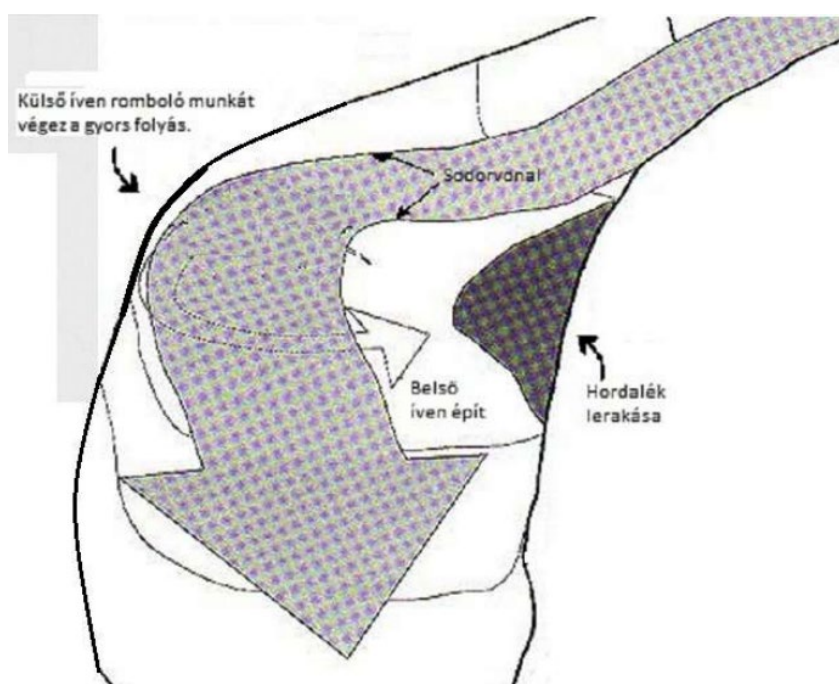
Hegymenetben a folyó forrásának irányában hajózunk, a folyásiránnyal szemben. Völgymenetben a folyó folyásirányával megegyezően, a torkolata felé hajózunk, a folyásiránnyal párhuzamosan.

Jobb part és bal part

A folyó forrásától a torkolata felé nézve, tehát a folyásiránnyal megegyező irányban nevezzük a folyó jobb oldalát jobb partnak, a bal szélét bal partnak.

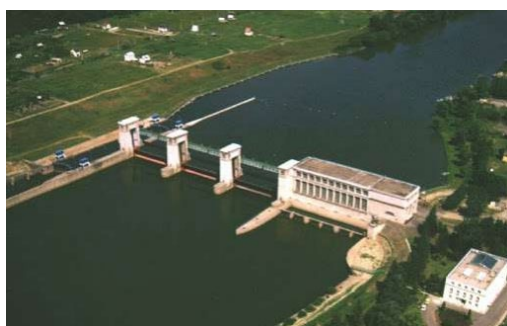
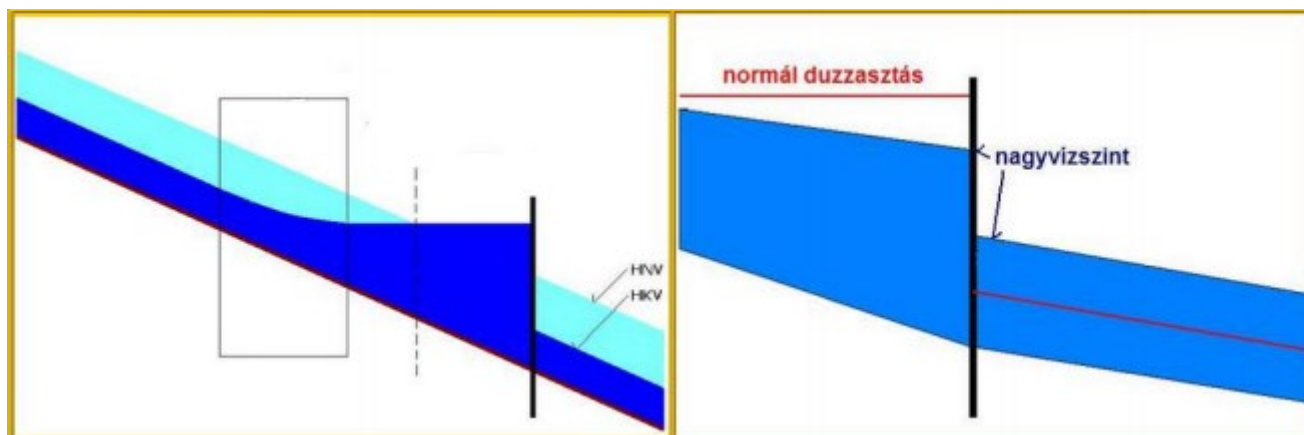

A sodorvonal a folyó víz leggyorsabb áramlású területe. A sodrás kanyarban a külső íven erősebb és ott nagyobb a vízmélység, a belső íven lassabb és zátonyt építhet. Ugyanakkor a sodorvonal közepén a legerősebb a sodrás, hegymenetben ott lassabban tudunk haladni, mint ha a szélén hajóznánk, és szembe úsznak le velünk vízben sodródó fák is. Völgymenetben érdemes a sodrásban hajózni, hogy gyorsabbak legyünk.

Duzzasztásos folyószabályozás

A Tiszalöki Vízerőmű és a Kiskörei Vízlépcső a folyó forrása felőli, azaz a felvízi oldalon felduzzasztják a vizet, ezzel szabályozni tudják az alattuk, azaz alvízi oldalon a vízellátást és a folyó szintjét. Így szabályozza Tiszalök a Tisza-tó vízszintjét (a Tisza-tó valójában egy mesterséges víztározó). Ugyanakkor azzal, hogy megállítják a víztömeget, azaz visszaduzzasztják, csökken a folyó sodrása és vízszint ingadozása, magasvíz idején megállítják az árhullámot, szabályozni tudják az árvíz levonulását. A Tiszalök feletti és alatti vízterületre a zsilipkamrában történő zsilipeléssel jutnak át a hajók. 2020-ban sajnos a zsilip felújítás miatt nem üzemel, ezért kiskörei indulással nem lehet Tokajban leadni a hajót, mintahogyan a tokaji hajókkal sem juthatunk le Kisköréig a Tiszán.

Tiszalöki Vízerőmű

Tiszalök zsilipe

Kiskörei Vízlépcső

Folyamkilométer a folyó torkolatától számított távolságmérés kilométerben történik, a folyó kanyarutait követve. A folyamkilométereket a folyó partján táblával jelölik. Kisköre a Tisza 403. folyamkilométerénél van és innét Tiszalökig, az 518-as folyamkilométerig hajózhatunk nyaralóhajónkkal. Tokajból a Tiszán az 542. folyamkilométertől Tiszalök 518. folyamkilométeréig hajózhatunk le völgymenetben, az 592. folyamkilométerig, Dombrádig hegymenetben (2021-ben Vásárosnaményig a 686. folyamkilométerig, amely a nyaralóhajózás jogszabályban meghatározott területi határa). Tokajból indulhatunk a Bodrogon a 0. folyamkilométerétől az országhatárig, amely az 51. folyamkilométer (2021-ben talán a szlovákiai Borsi-ba is átmehetünk majd a Rákóczi kastélyhoz).

Vízi járművek, amelyekkel találkozhatunk hajózásunk során:

- fürdésre, strandolásra használt úszó eszközök (játékcsónak, vízibicikli, banán stb.)

- sporteszközök:
 - vitorlás sporteszközök pl. szörf, kite
 - motoros vízi sporteszközök pl. jet-ski
 - emberi erővel közlekedő sporteszközök pl. SUP

- csónakok:
 - vitorlás csónakok max. 7m hosszú csónakok 10m² alatti vitorlafelülettel
 - motoros csónakok max. 7m hosszú csónakok 10LE alatti teljesítményű motorral
 - emberi erővel közlekedő max. 20m hosszú csónakok pl. kajak, kenu, sárkányhajó

- a kishajók max. 12 fősek:
 - vitorlás kishajók max. 20m hosszú vitorlás hajók 10m² feletti vitorlafelülettel
 - kishajók max. 20m hosszú motoros kishajók 10LE feletti teljesítményű motorral
 - ide tartoznak a nyaralóhajók, a nyaralóhajók azért vezethetők mégis hajóvezetői engedély nélkül, mert korlátozások érintik:
 - kizárólag bizonyos vízterületen hajózhatnak
 - kizárólag nappal használhatják őket
 - nem horgonyozhatnak, csak vész esetén
 - a hajók helyzetét nyomkövető kíséri figyelemmel
 - állandó diszpécser szolgálat áll a nyaralóhajók rendelkezésére
 - 30 percen belül induló segítség-nyújtást biztosít az üzemeltetőjük
- nagyhajók: 12 főnél több utast szállíthatnak

- kompok a vízi úton való átkelésre szolgálnak, fajtái:
 - szabadon közlekedő kompok, amelyek általában mellévett alakzatban közlekednek
 - nem szabadon közlekedő kompok, azaz a köteles kompok felső vagy alsó vezetőkötéllal - a Tiszán 20 helyen találunk alacsonyvezetésű kompot!

A kötel kifeszített állapotát jelzi a villogó sárga fény, a komp úton van.

A kötel leeresztett állapotát jelzi a minden oldalról a 45 fokos szögben megdőntött rúdon a fehér zászló, a hajóút felszabadítva.

- nagyhajók kötelékben ritkán, de előfordulhatnak a Tiszán, mert nemzetközi vízi út, de egyáltalán nem jöhet ilyen velünk szemben a Bodrog-folyón vagy a Tisza-tavon, fajtái aszerint, hogy hol a géphajóhoz képest az úszó rakomány
 - vontatott kötelék (elől a vontató géphajó, utána a vontatmánya)
 - tolt kötelék (elől a tolt rakomány, utána a tolóhajó)
 - mellévett alakzat (egymáshoz oldalukkal csatolt hajók, oldalt van a géphajó)

- folyamfelügyeleti hajók:
 - rendőrség
 - hajózási hatóság

A vízi rendőrség és a hajózási hatóság ellenőrizheti a hajó és vezetőjének okmányait, a hajó kötelező hajózási felszerelésének meglétét, a minimális életkor és létszám, illetve a maximális létszám előírásainak betartását, a gyermekek kötelező mentőmellény viselését a fedélzeten, a hajóvezető bódultságát, szankcionálhatja továbbá a gyors hajtást és a hullámozgatást.

A VÍZI JÁRMŰVEK NAPPALI JELZÉSEI:

az éjszakai jelzésekkel azért nem kell megismerkednünk, mert a nyaralóhajókkal nem közlekedhetünk éjszaka!

Vízi járművek a Tiszán és a Bodrogon	NAPPALI JELZÉSÜK A VÍZI JÁRMŰVÖN
fürdésre, strandolásra használt úszó eszközök	nincs
sporteszközök	nincs
csónakok	nincs
kishajók	nincs
12 főnél több utast szállító hajók	álló sárga rombusz
szabadon közlekedő kompok	zöld gömb
köteles kompok	zöld gömb és a komp hajóút felőli oldalán: ○ a komp vezetőkötelének kifeszített állapotát villogó sárga fény jelzi – A KOMP ÚTON VAN, TILOS KERESZTEZNI, vagy ○ a kötel leeresztett állapotát fehér zászló jelzi – A HAJÓÚT SZABAD, KERESZTEZHETJÜK A KOMP ÚTVONALÁT
nagyhajók kötelékben	nincs
rendőrség	fekvő rombusz és intézkedés esetén villogó kék fény és megkülönböztető hangjelzés
hajózási hatóság	fekvő rombusz

Menetállapotukat tekintve	NAPPALI JELZÉSÜK A VÍZI JÁRMŰVÖN
menetben van	nincs
parthoz kikötött vagy másokra veszélytelen helyen horgonyzó hajó	nincs
más hajókhoz mellékötött vagy nyílt helyen horgonyzó/veszteglő hajó	fekete gömb a hajó orrában
előzésnél a kerülhetőségi oldal jelzésére	oldalirányban lengetett zászló

A FŐBB HAJÓZÁSI LÉTESÍTMÉNYEK: zsilipek, hajóhidak

A Tiszalöki Hajózsilip 2020-ban nem átjárható, 2021-től a nyaralóhajósok oktatóanyagának része lesz.

Hajóhidak: Tiszadobnál a pontonhíd nyitására várakoznunk kell. A megközelítési és áthaladási protokoll, mint a köteles kompoknál.

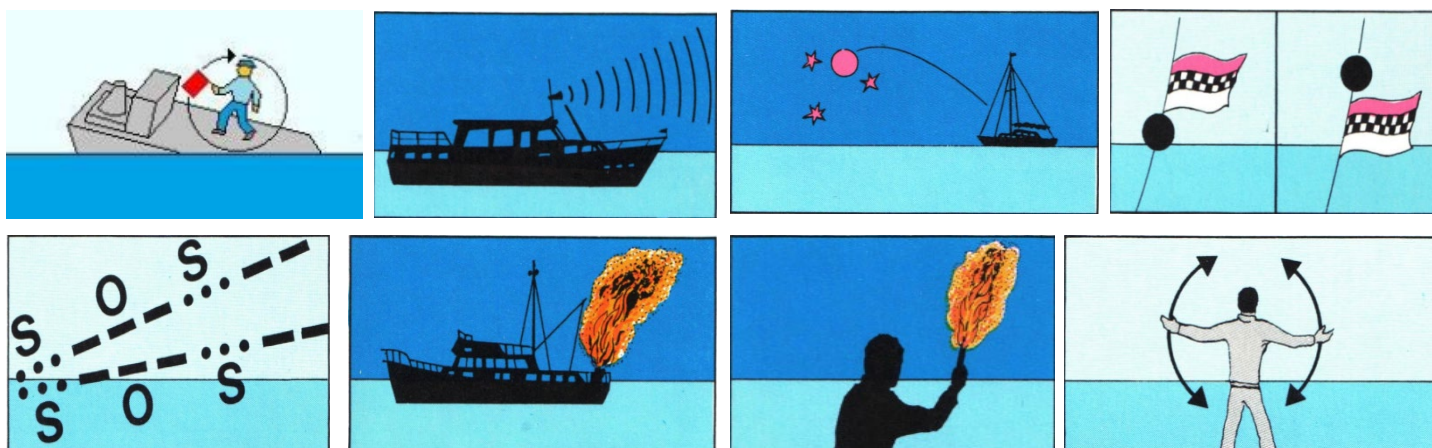
A VÍZI JÁRMŰVEK ÁLTALÁNOSHANGJELZÉSEI:

A hosszú hangjelzés 4 másodperces, a rövid 1 másodpercig tart. A nyaralóhajó belső és külső kormányállásában is működtethető a hajókürt a motor járatása nélkül is.

	1 hosszú hang	„Figyelem”
	1 rövid hang	„Jobbra tartok”
	2 rövid hang	„Balra tartok”
	3 rövid hang	„Propulziós műveim hátramenetben működnek”
	4 rövid hang	„Műveletképtelen vagyok”
	Ismételt egy rövid és egy hosszú hang	„Tartsa magát távol tőlem”
	Nagyon rövid hangsorozat	„Összeütközés közvetlen veszélye áll fenn”
	Ismételt hosszú hangok	} „Vészjelzés”
	Harangütések	

A VÍZI JÁRMŰVEK LEHETSÉGES VÉSZJELZÉSEI:

- körkörösén mozgatott zászló vagy tárgy vagy fény
- hajókürt folyamatos hosszú hangjelzése
- vörös színű rakéták, röppentyűk szabályos időközönként fellőve
- lobogó és alatta vagy felette elhelyezett gömb
- morze SOS jelzés
- láng a hajón
- kézi fáklya
- karjelzés mindkét oldalra kinyújtott karokkal fej fölül a test mellé többször

A hajózásban mentési és segítségnyújtási kötelezettség van a saját hajónk biztonságával összeegyeztethető mértékben.

A hajón tartózkodó minden személy köteles a hajó vezetőjének a hajózás biztonsága vagy a hajó rendjének fenntartása érdekében adott utasításait végrehajtani.

KITÉRÉSI ÉS FŐBB VÍZI KÖZLEKEDÉSI SZABÁLYOK:

- **találkozás:** amikor mindkét hajó egymásnak szemből érkezik - **JOBBRA TARTS!**, de nagyhajók egymás között szűkületben a völgyemenőnek van útjoga
- **előzés:** amikor egyik hajó utoléri a másikat és elmegy mögötte vagy megelőzi – **BÁRMELY IRÁNYBÓL**, de ha választhatunk, ne a part felőli oldalon, ne a hajóút legszélén, **VAGY NAGYHAJÓT EGY ZÁSZLÓ VÍZSZINTES LENGETÉSÉVEL JELZETT OLDALÁN VAGYUNK KÖTELESEK ELŐZNI!**
- **keresztezés:** amikor a másik hajó oldalát látom, és úgy közeledünk egymáshoz – **AZ ÖSSZEÜTKÖZÉST EL KELL KERÜLNI A KITÉRÉSI SZABÁLYOK ALAPJÁN**
 - azonos kategóriájú vízi járművek a jobb kéz szabály alapján
 - a különböző kategóriájúak az alábbi hierarchia szerint kötelesek utat adni egymásnak:

KELLEMES HAJÓZÁST KÍVÁNUNK!